

מאת: גיא דגן, המפמ"ר והממונה על החינוך הגופני
שלום רב,

הנדון: חוזר מפמ"ר חינוך גופני לשנה"ל תשפ"ו

מטרת-העל של הפיקוח על החינוך הגופני היא לעצב, לפתח ולטפח בקרב תלמידות ותלמידים דפוסים פעילות והתנהגות גופנית וספורטיבית, במסגרת עבודת צוות, ובהתאם לפוטנציאל האישי של כל אחת ואחד. זאת, מתוך מטרה לשפר את איכות חייהם, בריאותם והתפתחותם האישית.

החזון שלנו כולל שינוי אורח החיים היושבני הרווח כיום, והטמעת הרגלים של פעילות גופנית יומיומית ותזונה נכונה – שהינם תנאי יסוד לבריאות הגוף והנפש. ילד וילדה הפעילים גופנית יסגלו אורח חיים בריא וערכי, אשר ילווה אותם גם בבגרותם. החינוך הגופני מהווה חלק בלתי נפרד מליבת החינוך ומהתרבות של מדינת ישראל.

שנת תשפ"ה – אתגרים והתמודדות

שנת הלימודים תשפ"ה התאפיינה באתגרים משמעותיים בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר, מלחמת חרבות ברזל, החטופים שטרם חזרו והמלחמה עם איראן. מצב שמשפיע גם על מערכת החינוך, מצב הרוח, הפניות ללמידה וכן חזרנו ללמד במרכזי יחד את המפונים שנכנסו למעגל זה בעקבות המלחמה עם איראן. במהלך תקופה זו, שמנו דגש על עידוד אורח חיים פעיל ובריא גם בתנאים המורכבים, תוך שילוב פעילויות הפגה ותנועה. עסקנו גם בהתאמת חומרי הלימוד ובמענה פרטני לתלמידים/ות הנבחנים בבחינת הבגרות במקצוע המוגבר (5 יח"ל), על מנת לאפשר המשכיות ורציפות לימודית משמעותית לכלל תלמידי המגמות.

פעילויות שיקום וחיזוק חוסן

הצלחנו בשנה זו על אף המצב לקיים את כל התחרויות ואירועי החינוך הגופני כחלק מחיזוק החוסן האישי והלאומי.

המכביה ה-22

משחקי המכביה ה-22 הוכרז בנושא שנתי בתשפ"ה בו עסקו ילדי ישראל בכל תחומי הדעת בתי הספר ובחינוך הגופני בפרט. מתכניות הוראה, ימי שיא, טורנירים, טקסי פתיחה של המכבייה בבתי הספר, פודקאסטים, שבוע חינוך גופני בכל הארץ התמקד בנושאי המכבייה, סיורים במוזיאון המכבייה ועוד. לאור המצב הבטחוני והמלחמה שנפתחה מול איראן, המכבייה נדחתה בשנה ותקיים ביולי

2026. דחיה זו תאפשר למורים, תלמידים ובתי הספר שנה נוספת לקדם ולהעמיק את הלמידה בתחום זה.

תשפ"ו – מטרות לשנה הקרובה

בשנת הלימודים הקרובה יתמקד החינוך הגופני במספר יעדים מרכזיים בהלימה לחזון משרד החינוך, הנושא השנתי והטמעת מיומנויות תוך דגש על חשיבה יצירתית ושילוב הבינה המלאכותית:

הנושא השנתי לתשפ"ו: "שורשי עמ"י – עתיד, מורשת ויזמות". המהלך החינוכי נועד לעורר עיסוק בשאלות של זהות, יוזמה ושייכות, לחבר בין עבר לעתיד ולעודד אחריות אישית, מעורבות חברתית וחזון אישי – כחלק מחינוך לערכים, למנהיגות, למשמעות ולחוסן אישי וחברתי.

כמו כן נעסוק במיומנויות בחינוך הגופני בדגש על:

- חשיבה יצירתית וביקורתית, שילוב בינה מלאכותית בהוראת תחומי הדעת, אוריינות דיגיטלית, למידה רגשית-חברתית (SEL)

סיימנו עם כתיבת תכנית הלימודים החדשה בחינוך גופני ובימים אלו אנו מתכוננים לפרסם טיוטא של התכנית ולהתחיל בהטמעתה בצורה מיטבית בשטח, למפקחים, מורים ומורות וכן מכללות להוראת החינוך הגופני.

תכניות חדשות ויזמות פדגוגיות

- "סמסטר ראשון בתיכון": תוכנית חדשה החלה בשנה זו פיילוט בשישה בתי ספר, המשלבת לימודים אקדמיים לתלמידי תיכון – מתוך ראייה עתידית להשכלה גבוהה גם בפריפריה. תכנית זו מיועדת לבתי הספר שיש בהם מגמה למקצוע מוגבר לבגרות 5 יח"ל בחינוך גופני ותאפשר להם להמיר את אחת היחידות של הבגרות בקורס אקדמי.
 1. קורס אקדמי להכשרת מדריכי ריצות ארוכות, בשיתוף מכללת לוינסקי-וינגייט. קורס זה מחליף את היחידה הרביעים לבתי הספר שיש להם קורס פנימי וכאלה שרוצים לפתוח עוד מסלול לבחירת התלמידים בקורס מדריך חיצוני. קורס זה מתאים לתלמידי י"א-י"ב.
 2. קורס אקדמי בנושא הפסיכולוגיה של הספורט, בשיתוף מכללת גבעת ווישינגטון. קורס זה יחליף את היחידה החמישית, את החומר העיוני הנלמד בכיתה י"ב.

- תכנית ג.פ.ן – גמישות פדגוגית ניהולית: אושרו כ- 150 מענים לשנת הלימודים הקרובה, שיאפשרו הגברת הפעילות הגופנית גם באמצעות רכישת ציוד ספורט חדש והעשרה משמעותית של שיעורי החינוך הגופני.

המורים לחינוך גופני – סוכני שינוי

המורות והמורים לחינוך גופני משמשים מחנכים מרכזיים בעבודתם היומיומית, דרך השיעורים, פעילויות בהפסקות, אירועי הספורט היוזמות החינוכיות בבית הספר ומחוצה לו. בנוסף לשיעורי הליבה, פועלות במסגרות החינוך תכניות רבות: מקצוע מוגבר (5 יח"ל), כיתות ספורט, לימודי שחייה, חינוך וספורט ימי, נבחרות ומועדוני ספורט בית-ספריים. אנו ממליצים לבתי הספר להרחיב את השתתפות התלמידים באחת או יותר מן התכניות הללו.

אני מאחל לכולנו שנה פורייה ומוצלחת, שנתעשק בה בעשייה חינוכית משמעותית לקידום דור צעיר בריא, ערכי ופעיל בגופו וברוחו.

בברכה, גיא דגן

המפמ"ר והממונה על החינוך הגופני

תוכן עניינים

5 סמסטר ראשון בתיכון.....

5 עבודות גמר

6 מערכת ג.פ.ן (גמישות פדגוגית ניהולית)

6 מכביה 2025.....

6 רציונל מקצוע החינוך הגופני

7 הנחיות כלליות.....

7 התמחות בהוראת החינוך הגופני

7 תכנית לימודים לכיתות א' - ב'

8 תכניות הלימודים בחינוך גופני לכיתות ג' - י"ב.....

9 עיקרון הבחירה בחינוך הגופני

9 חשיבה יצירתית בחינוך הגופני

10 החינוך הגופני בעולם של בינה מלאכותית

10 הגברת הפעילות הגופנית בבתי הספר

11 רצף שיעורי חינוך גופני עד סוף שנה"ל בכיתות י"א – י"ב.....

11 קידום החינוך הגופני בחטיבה העליונה

12 אתר החינוך הגופני בפורטל הפדגוגי

12 פיתוח מקצועי ארצי מקוון למורים לחינוך גופני

13 הכוורת יסודי - פיתוח מקצועי מקוון לצוותי הוראה בבתי"ס היסודיים בהתאמה אישית.....

13 הכוורת - על יסודי

14 מקצוע מוגבר לבגרות בחינוך גופני 5 - יחידות לימוד.....

14 "כיתות ספורט" בחטיבות הביניים

15 כיתה אולימפית.....

15 חינוך וספורט ימי

15 אירועי חינוך וספורט ימי.....

16 פיתוח מקצועי למורים ולמנהלים בחינוך ובספורט הימי.....

16 לימודי שחייה בבתי הספר היסודיים

16 אליפויות עולם מתוכננות לבתי ספר בשנה"ל תשפ"ו:

17 צוות מטה הפיקוח הארצי על החינוך הגופני.....

דגשים של משרד החינוך ושל המזכירות הפדגוגית

סמסטר ראשון בתיכון

תוכנית חדשנית שמשלבת לימודים אקדמיים בבית הספר. התוכנית נוצרה מתוך ראיית החשיבות הרבה בקידום תמונה עתידית שכוללת השכלה אקדמית בקרב בוגרי מערכת החינוך, לרבות תלמידים מהפריפריה החברתית והגאוגרפית. נרשמו השנה 28 בתי ספר על יסודיים, בכיתות י"א - י"ב הלומדים במגמה למקצוע מוגבר בחינוך גופני 5 יח"ל. בתי הספר בחרו בשני הקורסים המוצעים. קורס אקדמי במכללת לוינסקי וינגייט- קורס מדריכי ריצות ארוכות וקורס במכללת גבעת וושינגטון - הפסיכולוגיה של הספורט.

עבודות גמר

חדש! החל משנת תשפ"ו תתווסף **פרזנטציה** למרכיבי ההערכה **החיצונית** של עבודת הגמר. שינוי זה חל על כל התלמידים שהצעתם אושרה בשנת תשפ"ה ואילך. הפרזנטציה היא הצגה **פנים אל פנים** של עיקרי הדברים מתוך העבודה על ידי התלמיד/ה ובפני 2 בוחנים (המערך קורא העבודה ומערך נוסף מאותו תחום). בפרזנטציה יציג התלמיד את עיקרי עבודתו באופן תמציתי, ובתוך כך את שאלת המחקר, שיטת המחקר (המתודולוגיה), התוצאות והמסקנות הנגזרות. משך הפרזנטציה 10-7 דקות ולא יותר מכך. מטרתה העיקרית של הפרזנטציה היא לבחון ולהדגים את שליטת התלמיד בהיבטים שונים של עבודת הגמר שהכין, בדגש על הבחנה בין עיקר לטפל, ייצוג תמציתי ובהיר של ממצאים עיקריים, שימוש מושכל באמצעי המחשה, עמידה בלוחות זמנים והצגה שוטפת שבבסיסה הגיון רטורי לכיד. מידע מורחב ומחונן מפורט להערכת הפרזנטציה זמין לרשותכם **במידעון עבודות הגמר**. לתשומת הלב - הפרזנטציה אינה שיחת ההגנה על העבודה, אלא מרכיב **חדש** בנוסף לשיחת ההגנה. משקל רכיבי ההערכה החיצונית בכל תחומי הדעת החל משנת תשפ"ו הינו:

<u>מרכיב</u>	<u>הערכת העבודה הכתובה</u>	<u>פרזנטציה</u>	<u>שיחת הגנה</u>
<u>משקל</u>	60%	20%	20%

למידע מפורט אודות הפרזנטציה ראו **מידעון ופורטל עבודות הגמר**

מערכת ג.פ.ן (גמישות פדגוגית ניהולית)

מערכת החינוך הישראלית ממשיכה להטמיע בשנת הלימודים תשפ"ו את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית. בית הספר, מקבל משאבים במגוון סלים לטובת העשייה החינוכית – לימודית בבית ספרו. משאבים אלו יהיו בהלימה למטרות ויעדים בית ספריים אשר יפעלו להשגתם. זוהי הזדמנות טובה להגברת הפעילות הגופנית באמצעות בחירה במענים המוצעים בתת סל "קידום חינוך גופני וספורט". בתת סל זה מופיעות תוכניות תוספתיות כגון "זוזו" – שעה נוספת במערכת לכיתות ה' ו' במגוון ענפי ספורט בהתאמה אישית לצרכי בית הספר. "פכ"ל" – פעילות כושר לחיים לתלמידי כיתות י' עד יב' כחלק מהכנה גופנית ומנטלית לשירות משמעותי. ועוד תוכניות רבות ומגוונות.

מכביה 2025

המכביה היא האירוע הספורטיבי השני בגודלו בעולם ונחשב לאירוע הבינ"ל הגדול ביותר, המתקיים כל ארבע שנים, במהלכו יהודים מכל העולם מגיעים לישראל. לשבועיים של תחרויות ספורט, הכרת הארץ והעמקת הזהות היהודית תוך הדגשת מרכזיותה של ישראל בחיי העם היהודי וחיזוק ההמשכיות היהודית של קהילות ישראל בעולם. במהלך השנה עסקו התלמידים בתכנים לימודיים וערכי המכביה בכל תחומי הדעת, פעילויות ותחרויות בסימן המכביה. בשל המלחמה עם איראן, המכביה נדחתה בשנה ותקיים ביולי 2026.

רציונל מקצוע החינוך הגופני

הצורך בתנועה אצל ילדים וילדות נערים ונערות הוא בסיסי וטבעי כמו גם הצורך במנוחה ובמזון. התנועה מאפשרת להם גדילה והתפתחות. התפקיד המרכזי של החינוך הגופני החל מהגיל הרך, הוא לעודד את הילדים להתנסות בתנועה מגוונת. תוך כדי תנועה הם לומדים על עצמם ועל סביבתם. בגיל הרך מתרחשים תהליכי התפתחות ובניית תשתית לתנועה, מעוצבים הרגלי תנועה ופעילות, ניטעים יסודות לשלומות ולבריאות, מתבססת ההערכה העצמית, הולכת ונבנית חשיבה רציונלית על בסיס החשיבה האינטואיטיבית ומתפתחים מגוון תפקודים חברתיים. תהליכים אלה אינם מתרחשים כל אחד בתחומו הסגור אלא משפיעים זה על זה. לכן, הפעילויות המוצעות בתכנית הלימודים משולבים תהליכים קוגניטיביים, חברתיים ורגשיים.

הנחיות כלליות

הוראת החינוך הגופני בבתי הספר תושבת על תכנון הוראה הכולל את כל השיעורים והאירועים במהלך שנת הלימודים, תכנון זה יתבסס על תכניות הלימודים בחינוך הגופני. בכל בית ספר ימונה אחראי או מרכז מקצועי שירכז את התכנון המוסדי שיכלול מטרות, יעדים והישגים מצופים בחינוך הגופני וכן יגדיר את דרכי המדידה וההערכה של מידת השגתם. תכנית ההוראה של בית הספר תימצא בידי מנהל בית הספר.

לקראת פתיחתה של כל שנת לימודים יגישו המורים לחינוך גופני למנהל בית הספר תכנון הוראה המותאם לאוכלוסיית בית-הספר ולתנאיו. התכנון יכלול מטרות ותכנים לשנת הלימודים כולה ותכנון תקופתי לכל כיתה. אירועי החינוך הגופני ייערכו על פי "[התקנון לאירועי החינוך הגופני](#)" המעודכן המפורסם באתר החינוך הגופני במרחב הפדגוגי של עובדי הוראה - ספורט בבתי ספר. מורים המעוניינים במידע בנוגע לאירועים יפנו אל המפקחים והמפקחות על החינוך הגופני במחוז.

[עמוד ספורט בתי ספר במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

[ספורט בתי ספר חטיבת הביניים במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

[ספורט בתי ספר חטיבה עליונה במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

התמחות בהוראת החינוך הגופני

ההתמחות בהוראה (סטאז') מתבצעת בשנת העבודה הראשונה במערכת החינוך, והיא חובה על כל בוגרי המסלולים ללימודי תעודת הוראה.

[להמשך קריאה בעמוד משולחן המפמ"ר חשוב לדעת תחת התמחות בחינוך הגופני](#)

תכנית לימודים לכיתות א' - ב'

מאורגנת סביב שלושה נושאים:

1. "[חינוך לתנועה](#)" מדגיש את התנועה המגוונת ואת הבחירה האישית.
 2. "[חינוך לשלמות](#)" מציב את היסודות – ידע ופיתוח מודעות לקשר בין פעילות גופנית לבין שמירה על הבריאות.
 3. "[שילוב תנועה בסביבה הפיסית והחברתית](#)" מציע תרומה להתפתחות הגופנית והמוטורית כחלק מתנועה חופשית, מהווי הילדים, ומהמהלך השוטף של חיי היום-יום.
- תכנית הלימודים הזו היא תשתית להשגת המטרות של תכנית הלימודים מכיתה ג' ואילך בכל התחומים: הגופני, החברתי, הרגשי ובתחומי הידע וההבנה.

תכניות הלימודים בחינוך גופני לכיתות ג' - י"ב

תוכנית הלימודים לכיתות ג-יב מטרת העל שלה לעצב, לפתח ולטפח אצל התלמיד דפוסי פעילות והתנהגות גופנית וספורטיבית במסגרת עבודת צוות בגבולות הפוטנציאל האישי. אלו יבטיחו את איכות חיון, בריאותו ואישיותו ההרמונית בהווה ובעתיד. התוכנית מציבה יעדים מוגדרים בתחום הגופני, החברתי, ההכרתי ובתחום הרגש והאופי. בכל סוג יעדים, התוכנית מפרטת את המיומנויות וההתנהגויות ואת תחומי הידע, ההבנה והמודעות הנדרשים. התוכנית מכוונת אפוא לסייע ללומדים הצעירים להתאים עצמם לדרישות החברה ולאתגרים החדשים שהיא מציבה בפניהם. התוכנית מפקידה בידי המורה את ניתוב ההתנסות הגופנית בהתאם למטרות שיצינו להלן, ומעמידה אותו כמקור הכוונה והשראה לחשיבה בכלל וחשיבה יצירתית בפרט ולפעילות הגופנית. כל זאת להשגת יעדי התנועה, הפעילות הגופנית והבריאות.

עיקרון מרכזי בתכנית הוא חינוך לקראת בחירה. מתן אפשרויות בחירה בחינוך הגופני נותן מענה לצרכים של לומדים בגילאים שונים, וזאת תוך העברת האחריות מהמורה לתלמידים. הבחירה האישית, במיוחד בגיל ההתבגרות שבו התלמידים והתלמידות מקבלים אחריות על התהליך ועל תוצר למידתם, מגבירה את המוטיבציה של התלמידים והתלמידות ליטול חלק בפעילות גופנית ולהגדיל את מעורבותם במקצועות הספורט והתנועה. התכנית מדגישה את מודעותו ומחויבותו של המורה לחינוך התלמידים והתלמידות להפנמת ערך הפעילות הגופנית כחלק בלתי נפרד מאורח חיים בריא. התכנית מדגישה את בחירתה והתאמתה של הפעילות הגופנית לכל תלמיד ותלמידה, כדי להגיע לביצוע מיטבי אישי לפי יכולתם.

החינוך הגופני משלב נושאים עיוניים שמטרתם פיתוח הידע וההבנה של גוף האדם, עקרונות התנועה ומקומה של הפעילות הגופנית בקידום הבריאות וחשיבה יצירתית בתכנון השיעור וכן בפעילות הגופנית בכדי לייצר סקרנות, עניין ומוטיבציה בקרב הלומדים. התכנית מכוונת לכלל התלמידים בכל המגזרים והיא גם מגדירה כללים והנחיות לשילוב תלמידים בעלי צרכים מיוחדים במערכת החינוך הרגילה כדי להקל את שילובם בחברה.

[חומרי הוראה יסודי במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

[חומרי הוראה חטיבת ביניים במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

[חומרי הוראה חטיבה עליונה במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

עיקרון הבחירה בחינוך הגופני

עיקרון הבחירה בחינוך הגופני מעוגן בתכנית הלימודים בחינוך גופני (תשס"ו). התכנית כוללת נושאי חובה ונושאי בחירה. תכנית הבחירה מהווה 75% מתכנית הלימודים ובה נושאי חובה ונושאי חובה בחירה. בבחירה יתחשב המורה בתנאים הסביבתיים, במדיניות המוסד ובנטיית התלמידים. מבחר הפעילויות כולל פעילויות "לכל החיים" ופעילויות ספורט "מסורתיות".

כיתות ג' - ו': התלמידים יחזרו על מיומנויות שנרכשו וישכללו אותן, וכן ירכשו מיומנויות יסוד נוספות בענפי הספורט, החינוך הגופני והנופש, שיותאמו לרמתם.

חומרי הוראה במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה

כיתות ז' - ט': המשך התהליך הלימודי ומיקודו בענפים ובמיומנויות המצריכים בגרות פיזית ומנטלית. בסוף התקופה יהיה התלמיד מסוגל לבחור מספר כיוונים מצומצם מתוך כלל אפשרויות שהוצגו לפניו בשנות הלימודים הקודמות.

חומרי הוראה במרחב הפדגוגי פורטל עובדי הוראה

כיתות י' - י"ב: התלמיד יבחר פעילות גופנית אחת מכל "משפחת מקצועות": פעילויות "לכל החיים" ופעילויות "מסורתיות". על מנת לאפשר לתלמידים ולתלמידות לימודי בחירה בחינוך הגופני, השאיפה היא לקיים את שיעורי החינוך הגופני מסגרת של שיעורי רחב בהם כלל צוות החינוך הגופני ילמד במקביל שיעורים בתחום התמחותם (פעילויות "לכל החיים" ופעילויות "מסורתיות"), כאשר התלמידים והתלמידות יבחרו את הנושא הקרוב אל ליבם. הערכות כזו דורשת היענות והבנה מצד הנהלת בית הספר, אשר תבוא לידי ביטוי ב שינויי מערכת מתאימים. בחטיבה העליונה, נושא הכושר הגופני לחיים יודגש ויהיה מרכזי הן מעשית והן עיונית.

חומרי הוראה במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה

חשיבה יצירתית בחינוך הגופני

השנה נשים במיקוד בדרכי ההוראה והלמידה את הטמעת מיומנויות בדגש על חשיבה יצירתית. חשיבה יצירתית היא מיומנות חיונית להוראת חינוך גופני יעילה ומהנה. היא מאפשרת למורים לפתח פעילויות ותרגילים חדשים, להתאים את הלימוד לצרכים וליכולות של תלמידים שונים, ולעורר עניין ומוטיבציה אצל התלמידים.

פעילויות יצירתיות הן יותר מרתקות ומהנות עבור תלמידים, מה שיכול להגביר את רמת המעורבות שלהם בשיעור ולעודד אותם להשתתף באופן פעיל. תכנון פעילויות יצירתיות במערך השיעור דורש מהתלמידים לחשוב בצורה ביקורתית, לפתור בעיות ולקבל החלטות. מורים יצירתיים יכולים להתאים

את הפעילויות שלהם לצרכים וליכולות של כל תלמיד, לתרום ליצירת סביבת למידה חיובית ותומכת, שבה תלמידים מרגישים בנוח לנסות דברים חדשים.

היצירתיות היא כלי רב עוצמה שיכול לשפר משמעותית את הוראת החינוך הגופני. מורים שמשתמשים ביצירתיות יכולים ליצור שיעורים מרתקים, מהנים ויעילים יותר עבור תלמידיהם. בינה מלאכותית (AI) פותחת אפשרויות חדשות להגברת היצירתיות בהוראת החינוך הגופני. מערכות AI יכולות ליצור תוכניות אימון מותאמות אישית, לספק משוב בזמן אמת, ליצור סביבות למידה אינטראקטיביות, להמליץ על פעילויות ומתקנים, ואפילו לפתח משחקים תנועתיים. כלים אלו יכולים לעזור למורים לשפר את יעילות השיעורים, לעודד מעורבות תלמידים, להתאים את הלמידה לצרכים אישיים וליצור חווית למידה מהנה ומרתקת יותר.

החינוך הגופני בעולם של בינה מלאכותית

הטמעת כלי בינה מלאכותית (AI) בחינוך הגופני הופכת בהדרגה לחלק בלתי נפרד מהעשייה הפדגוגית והארגונית של המורה. ישנן [פרקטיקות בשימוש AI](#) חדשות שנמצאות בפורטל מדגישות את פוטנציאל השימוש ב-AI ככלי מעצים להוראה מותאמת אישית, חדשנית ויעילה. כך לדוגמה, מורים עושים שימוש בכלי AI לצורך כתיבה אוטומטית של מערכי שיעור, בניית מחוונים מותאמים וקידום דיפרנציאציה בהוראה, כפי שנראה בפרקטיקה "עזר הוראה מבוסס AI" המופיעה באתר משרד החינוך. בנוסף, מורים משלבים כלים כמו Canva מבוססי AI ליצירת תוצרים חזותיים – פליירים, מצגות, וסרטונים – המשדרגים את חוויית הלמידה ויוצרים עניין ומעורבות גבוהה יותר בקרב תלמידים. בכך ניתן מענה לפרקטיקות של למידה מבוססת פרויקט והצגה של תוצרים באופן מעורר השראה.

מענה ייחודי נוסף שפותח הוא [צ'טבוט ייעודי המנגיש למורים את חוזרי המנכ"ל](#) בתחום הדעת. הבוט מאפשר למורה לקבל מידע ממוקד, מעודכן ונגיש בקלות – מבלי לחפש במסמכים ארוכים – ובכך מחזק את היכולת ליישם מדיניות מערכתית בשטח בצורה פשוטה ויעילה, יש לציין כי הבוט אינו מסיר אחריות מבדיקת חוזר מנכ"ל.

הגברת הפעילות הגופנית בבתי הספר

בעשור האחרון ממצאי הספרות המחקרית חושפים תרבות פנאי פסיבית, ירידה בזמן המוקדש לפעילות הגופנית לצד עלייה במשקל בקרב ילדים ומתבגרים. לנוכח הנתונים הללו, הציב משרד החינוך את הגברת הפעילות הגופנית והחינוך לתזונה נבונה בקרב תלמידי ישראל – כמשימה לאומית. ארגון הבריאות העולמי ממליץ על 60 דקות ביום פעילות גופנית מתונה עד נמרצת. לפעילות

גופנית יתרונות רבים לחיזוק ולשיפור של הבריאות הפיזית והנפשית, הרגשית והחברתית. מצורפים קישורים לחומרי הוראה להגברת הפעילות הגופנית באתר החדש לפי שכבת גיל.

[הגברת הפעילות הגופנית ביסודי במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

[הגברת הפעילות הגופנית בחטיבת הביניים במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

[הגברת הפעילות הגופנית חטיבה העליונה במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

אנא הירתמותכם ליישום המשימה הלאומית ולהובלת מהלכים לקידום אורח חיים פעיל ובריא.

רצף שיעורי חינוך גופני עד סוף שנה"ל בכיתות י"א – י"ב

על פי חוזר מנכ"ל 06,0214 במאי 2019 סעיף ה', כדי לעודד את התלמידים בכיתות י"א-י"ב לטפח את כושרם הגופני לחיים או ולקראת גיוסם לצה"ל מומלץ למנהלי בתי-הספר ולמורים לחינוך הגופני לנקוט את הצעדים האלה:

1. בניית תכנית לימודים שבמרכזה הדגשת חשיבותו של הכושר הגופני.
 2. שמירה על רצף שיעורי החינוך הגופני עד לסיומה של שנת הלימודים, גם במהלכה של תקופת הבחינות.
 3. הקניית המודעות לחשיבותה של הפעילות הגופנית ומתן כלים לתלמידים ולתלמידות להמשיך השמירה על הכושר הגופני באופן עצמאי.
- מאחר ובתקופה המדוברת המורים לחינוך גופני פנויים מהוראה, מוצע בזאת לפרסם לתלמידים ולתלמידות מערכת שעות רב-גילאית בחינוך גופני לבחירתם, כך שיוכלו לבחור שעתיים בשבוע לשמירה על כושרם הגופני במהלך תקופת בחינות הבגרות.

קידום החינוך הגופני בחטיבה העליונה

להלן שבעת הנושאים שהוגדרו כאתגרי החינוך הגופני בחטיבה העליונה בעקבות הדיונים שהתקיימו בנושא זה:

1. הגברת המודעות לחשיבות החינוך הגופני ומעורבות מנהלי בית הספר
2. קיום רצף שיעורי חינוך גופני והימנעות מביטול שיעורים
3. הערכה בחינוך הגופני
4. הגברת הפעילות הגופנית בתוך ומעבר לשיעורי החינוך הגופני
5. שוויון מגדרי בתכני השיעורים בחינוך הגופני
6. חיזוק עיקרון הבחירה בשיעורי החינוך הגופני
7. הגברת הכושר הגופני לחיים / לצה"ל

כל שבעת האתגרים נדונו, כאמור, וגובשו המלצות לדרכי פעולה לשם יישומם. תוכלו למצוא את ההמלצות לדרכי הפעולה [בנספח למכתבי](#) זה ולהוסיף כמובן רעיונות נוספים לדרכי פעולה. בארבע השנים האחרונות מנהלי בתי הספר והמורים לחינוך גופני החלו ליישם בבית ספרם את ההמלצות. המפקחים על החינוך הגופני, ימשיכו לסייע בקידום החינוך הגופני בחטיבה העליונה. הצלחתנו לקדם את החינוך הגופני ואת אורח החיים הפעיל והבריא בחטיבה העליונה תלויה בהיענותכם למשימה חשובה זו.

[להמשך קריאה בעמוד משולחן המפמ"ר חשוב לדעת תחת קידום החינוך הגופני בחטיבה העליונה](#)

אתר החינוך הגופני בפורטל הפדגוגי

[האתר של החינוך הגופני במרחב הפדגוגי של פורטל עובדי הוראה.](#)

באתר חומרי למידה ומידע של תחום הדעת חינוך גופני במקום אחד. חומרי הלמידה באתר מחולקים לפי שכבות הגיל: [יסודי](#), [חטיבת הביניים](#), [חטיבה עליונה](#) ו[ספורט ימי](#). בתוך חטיבה עליונה קיימת אפשרות בחירה ב 2 יח"ל מעשי או ב 5 יח"ל [מקצוע מוגבר לבגרות](#). בכל שכבת גיל תחת הכותרת 'חומרי הוראה ולמידה לפי נושאים מרכזיים' תוכלו למצוא את הכותרים: מיומנויות גופניות, ידע והבנה, הגינות בספורט, הגברת הפעילות הגופנית ולמידה מרחוק. בכל שכבת הגיל תחת הכותרת 'הפדגוגיה של החינוך הגופני' תוכלו למצוא את הכותרים: משולחן המפמ"ר, תכניות הלימודים, הערכה בחינוך הגופני מעשי, ספורט בבתי הספר ופיתוח מקצועי. לכל נושא קיים מגוון רחב של חומרי הוראה: פעילויות לתלמידים, סרטונים, שיעורים מוקלטים, מצגות ועוד. אנו סמוכים ובטוחים שאתר זה יעזור לכם לשמור על קשר מקצועי טוב באשר למתחדש בחינוך הגופני, לגוון את השיעורים שלכם, לעזור בבנייה של יחידות הוראה חדשות ובשדרוג של יחידות הוראה קיימות.

תחת הכותרת '[משולחן המפמ"ר](#)' מרוכזים חוזרי מפמ"ר, חוזרי מנכ"ל, מדיניות, נהלים ועוד. בנוסף, תוכלו להתעדכן בחידושים חמים, בלשונית 'משולחן המפמ"ר' תחת הכותרת 'מה חדש?'.
[משולחן המפמ"ר](#)

פיתוח מקצועי ארצי מקוון למורים לחינוך גופני

הפיתוח המקצועי עבור המורים לחינוך גופני אינו רק אמצעי לעליה בדרגות השכר. הפיתוח המקצועי מהווה אמצעי להעמקה והתמחות בתחומים הרבים של החינוך הגופני, על מנת לאפשר לכל מורה להתפתח מקצועית שיאפשרו בין היתר מתן מענה הולם לתלמידים במהלך שיעורי החינוך הגופני.

בתשפ"ה למרות המצב הצלחנו להוציא לפועל ברמה הארצית כ- 6 השתלמויות מקוונות בנושא הבינה המלאכותית למידה מבוססת פרויקטים. סה"כ לקחו חלק והשתתפו בהשתלמויות כ- 300 מורים ומורות לחינוך גופני.

[רשימת השתלמויות תשפ"ו](#)

[להמשך קריאה והרשמה לקורסים בדף משלוחן המפמ"ר חשוב לדעת תחת פיתוח מקצועי](#)

הכורות יסודי - פיתוח מקצועי מקוון לציוותי הוראה בבתי"ס היסודיים בהתאמה

אישית

הכורות הינה סביבת לימוד מקוונת וחדשנית בהתאמה אישית המחברת את המורה לקהילה מקצועית הייחודית למורי היסודי עם תכנים מקצועיים ומגוונים בדגש על הגברת הפעילות הגופנית. החינוך הגופני מדורג במקום השני במספר הכניסות לכורות, התכנים שהובאו מעניינים ויסיעו להתפתחות המקצועיים לכם המורים בקבלת כלים חדשים.

[להמשך קריאה בעמוד משלוחן המפמ"ר חשוב לדעת תחת פיתוח מקצועי](#)

הכורות - על יסודי

בעשור האחרון ממצאי הספרות המחקרית חושפים תרבות פנאי פסיבית, ירידה בזמן המוקדש לפעילות גופנית, לצד עלייה במשקל בקרב ילדים ומתבגרים. לנוכח נתונים אלו, הציב משרד החינוך את הגברת הפעילות הגופנית ואת החינוך לתזונה נבונה בקרב תלמידי ישראל כמשימה לאומית. היחידות עוסקות בהקניית ידע ומיומנויות ובעיצוב התנהגות בריאותית מאוזנת, בהיכרות עם מגוון סגנונות תזונה ועם השפעתם על הבריאות הכללית ובהיכרות עם מגוון דרכים לצרכנות שקולה ונבונה. בנוסף, היחידות עוסקות במאפייני גיל ההתבגרות ובדרכים להשפיע על איכות החיים בתקופה זו. הפלטפורמה פתוחה עבור כלל עובדי ההוראה קיימים בה תכנים העוסקים בהענקת כלים למורים לעקרונות פדגוגיים, תפיסות חינוכיות ומיומנויות כמו: לומד עצמאי, למידה בינתחומית ורב תחומית, חשיבה וחקר, רעיונות גדולים, SEL בתחומי הדעת, מיומנויות כתיבה, המורה כמנחה, מיומנויות 2030 ועוד.

ניתן ללמוד באמצעות הכורות באחד משלושה ערוצים:

1. הערוץ הגמיש - המורה בוחר יחידות לפי צרכיו ורצונותיו, בליווי מנטור המסייע למורה בדרכו, ומהווה כתובת אנושית לתמיכה, ועידוד. מסלול זה כבר פתוח ללמידה החל מתחילת יולי!
2. הערוץ המשולב - מסלול המשלב בין יחידות ותכנים הנלמדים במסגרות אחרות (השתלמויות בית ספריות | פסגות | מפמ"רים | אחר) ויחידות מתאימות בכורות, או יחידות לבחירת

המורה בכורת. ניתן יהיה לשלב יחידות כוורת בהשתלמויות בית ספריות. המסלולים המשולבים יתחילו לפעול בשנת הלימודים הבאה.

3. למידה עצמית, ללא גמול - פתוחה תמיד לכל מורה, 365 ימים בשנה 24/7. מוזמנים להיכנס ולהתרשם מהפלטפורמה והעושר שמתחיל להיווצר ועוד ילך ויגדל, וחוויות למידה חדשנית ומהנה. לסרטון הסבר [לחצו כאן](#) להתרשמות מהסביבה [לחצו](#) להרשמה למסלול הגמיש בסמסטר קיץ [לחצו כאן](#)

מקצוע מוגבר לבגרות בחינוך גופני 5 - יחידות לימוד

תכנית הבחירה לבחינת הבגרות נועדה לאפשר לתלמידים בחטיבה העליונה המעוניינים להעמיק בלמידת מיומנויות בתחום החינוך הגופני ובנושאי ידע והבנה הקשורים בתוכן מידע רלוונטיים. התחומים המעשיים כוללים מיומנויות ספורטיביות נוסף על שיעורי החינוך הגופני הרגילים. תחומי הידע כוללים פרקים נבחרים בתולדות החינוך הגופני והספורט, היבטים פיזיולוגיים ובריאותיים, תורת הכושר הגופני, היבטים פסיכולוגיים וחברתיים בחינוך הגופני וחינוך לפנאי.

כיום ישנם 176 בתי ספר תיכוניים בכל הארץ בהם לומדים כ-8,000 תלמידים ותלמידות במסגרת המגמות למקצוע מוגבר בחינוך גופני. בכל שנה מתווספים כעשרה בתי ספר הבוחרים לפתוח מגמה מיוחדת זו. בתשפ"ה נבחנו כ-2800 תלמידים. ות בבחינת הבגרות החיצונית ועוד כ-500 תלמידים שאושרו להם להיבחן בבחינה פנימית (בשל התנגשות בין מבחנים או השתייכות למעגל פגיעות 3 בשל המצב הבטחוני). הציון בבחינת הבגרות של המקצוע המוגבר בחינוך גופני בתעודת הבגרות שווה 20 נקודות בונס באוניברסיטאות.

החל מתשפ"ו יוכלו לבחור בתי ספר אלו גם בתכנית סמסטר ראשון בתיכון ולהעמיק בלימודים אקדמאיים ביחידה הרביעית המעשית בקורס למדריכי ריצות ארוכות במכללת לוינסקי וינגייט וביחידה החמישים העיונית בקורס פסיכולוגיה של הספורט במכללת גבעת וושינגטון.

[מקצוע מוגבר לבגרות באתר של החינוך הגופני במרחב הפדגוגי בפורטל עובדי הוראה](#)

בתחילת שנת הלימודים תשפ"ו יתקבלו העדכונים לגבי מקצוע מוגבר לבגרות בחינוך גופני.

"כיתות ספורט" בחטיבות הביניים

מטרת כיתת הספורט לאפשר לתלמיד בעל כישרונות ונטיות בתחום הספורט, למצות את הפוטנציאל שבו לשם טיפוח אישיותו ההרמונית, שיפור הישגיו הלימודיים והתנהגותו החברתית. לטפח את ערכיו והישגיו הספורטיביים של התלמיד ולסייע לבית הספר בהשגת יעדיו הלימודיים-חינוכיים ולשם זירוז תהליכי האינטגרציה החברתית של התלמידים. להכשיר את התלמידים לתפקידי ארגון, הדרכה

ושיפוט ולסייע לבתי הספר ולקהילה בפעילויות של חינוך גופני וספורט. כמו כן, להכין תשתית רחבה של ספורטאים צעירים מצטיינים כעתודה לפיתוח ולטיפוח הספורט הישגי-ייצוגי במדינת ישראל.

[להמשך קריאה בעמוד משולחן המפמ"ר חשוב לדעת תחת נהלים מחייבים בכיתות ספורט בחטיבת הביניים](#)

כיתה אולימפית

כיתה אולימפית הינה מסגרת המאפשרת לספורטאים וספורטאיות מענפי ספורט אישיים למקסם את התפתחותם המקצועית על ידי שילוב בין אימונים לתכנית לימודים, תוך מתן אפשרות לקיום חיי חברה. בבסיס הרעיון בית הספר מאפשר לכיתת תלמידים ותלמידות להתחיל את יום הלימודים פעמיים בשבוע בשעת הלימודים השלישית ובכך לאפשר 2 אימוני בוקר בשעות סבירות.

[להמשך קריאה בעמוד משולחן המפמ"ר חשוב לדעת תחת כיתה אולימפית](#)

חינוך וספורט ימי

חינוך וספורט ימי הינו נושא הוראה ייחודי בחינוך הגופני, בו רוכשים התלמידים ידע, מיומנויות וניסיון בהשטת כלי שיט באופן עצמאי, כחברי צוות או כמפקדים. לומדים להתגבר על תקלות, לפעול בתושייה ולפתח אומץ לב. השיעורים מאפשרים לתלמידים הזדמנויות לרכוש ולהציג כישורים שאינם באים לידי ביטוי בחיי היום יום של בית הספר. [להמשך קריאה](#)

אירועי חינוך וספורט ימי

אירועי ספורט ימי ארציים מיועדים לנבחרות מייצגות של תלמידים מבתי"ס לחינוך ולספורט ימי. מפגש ארצי בחתירה: בו מתחרים תלמידים מכיתות ה' - ח', בחתירה בסירות מדגם סנונית ובחתירה בקיאקים. מפגש ארצי בשיט מפרשיות: בו מתחרים תלמידים מכיתות ה' - ז' במפרשיות מדגם סנונית ובסירות אופטימיסט. כמו כן, בתי"ס לחינוך וספורט ימי מקיימים ימי ספורט ותחרויות שיט לתלמידי החינוך והספורט הימי במסגרת לימודיהם. פעילות ספורט ימי ייחודית לתלמידי החינוך הגופני במקצוע מוגבר לבגרות:

קיימת האפשרות לקיום פעילות חשיפה חד פעמית בספורט הימי, לתלמידי החינוך הגופני במקצוע מוגבר לבגרות ב 5 יח' לימוד. וזאת בתיאום מוקדם מול המפקחים על החינוך הגופני במחוזות ומנהלי בתי"ס לחינוך ולספורט ימי.

פיתוח מקצועי למורים ולמנהלים בחינוך ובספורט הימי

בנוסף להשתלמויות בחינוך הגופני עומדות לרשות המורים והמנהלים בחינוך ובספורט הימי מסגרות פיתוח מקצועי ארציות ייעודיות.

לימודי שחייה בבתי הספר היסודיים

המטרה המרכזית בלימודי השחייה הנה הקנייה ושיפור מיומנות שחייה ומתן כלים להתנהגות בטוחה במים במצבים שונים. תכנית לימודי שחייה מתקיימת מדי שנה ומיועדת לתלמידי כיתות ד' - ה', תוך שיתוף פעולה בין הפיקוח על החינוך הגופני במשרד החינוך, המועצות והרשויות המקומיות. במסגרת התכנית לומדים התלמידים עשרה שיעורים בהדרכת מורים לחינוך גופני ומדריכי שחייה מוסמכים. הפעילות מתקיימת בבריכות שחיה מאושרות.

[להמשך קריאה בעמוד משולחן המפגם"ר חשוב לדעת תחת לימודי שחייה בבתי הספר היסודיים](#)

זרקור על סיכום פעילויות חינוך גופני וספורט בשנת הלימודים תשפ"ה
בשנת הלימודים תשפ"ה התקיימו אירועי ספורט מחוזיים וארציים על אף המצב במדינה. בהתחרויות עמדו בסימן הגברת החוסן. מועדוני הספורט בית ספריים המשיכו לפעול במסגרות בתי הספר.

[להמשך קריאה לאליפויות ארציות](#)

אליפויות עולם מתוכננות לבתי ספר בשנה"ל תשפ"ו:

- אליפות העולם לבתי ספר כדורגל אולמות – ברזיל. נובמבר 2025.
- אליפות העולם לבתי ספר בכדוריד – צפון מקדוניה, 2026
- אליפות העולם לבתי ספר כדורסל – סרביה, 2026
- אליפות העולם בכדורעף - סין, 2026

צוות מטה הפיקוח הארצי על החינוך הגופני

שם מלא	תפקיד	דואר אלקטרוני/טלפון
גיא דגן	המפמ"ר והממונה על החינוך הגופני	gayda@education.gov.il 073-3936654
עינבל זלמנוביץ	ממונה ארצית, הפיקוח על החינוך הגופני	inbalzel@education.gov.il 073-3936649
ניב וינטרוב	מדריך מרכז ארצי, כיתות ספורט ויוזמות בחינוך הגופני	nivva@education.gov.il 073-3936653
נועם רוגוב	מדריך מרכז ארצי, חינוך וספורט ימי ולימודי שחיה	noamro@education.gov.il 073-3936653
רננה ניידמן	מדריכה מרכזת, הגברת הפעילות הגופנית, קידום ושילוב טכנולוגיה בחינוך הגופני, אתר מפמ"ר חינוך גופני	Neidman.renana@gmail.com
לירון נצר	מדריכה מרכזת ארצית- סמסטר ראשון בתיכון	liron.netser@gmail.com
הדס אבידן	מדריכות מקצוע מוגבר לבגרות בחינוך גופני.	hadas.avidan@gmail.com
קרן דמלין		kerendemlin@gmail.com

העתקים:

ד"ר טלי יניב, יו"ר המזכירות הפדגוגית

מר יובל אוליבסטון, סגן יו"ר המזה"פ ומנהל אגף א' לפיתוח פדגוגי

גב עינבל זלמנוביץ, ממונה ארצית לפיקוח על החינוך הגופני

מנהלי המחוזות

המפקחים על החינוך הגופני במחוזות